

*Málnevndin:***Orðafarið komið**

Í Orðafari verða málsligir spurningar viðgjørdir, og nýggja málnevndin vónar at fáa gott samskipti við fólk, sum arbeiða við føroyskum og málsligum spurningum annars.

Fyrsta Orðafarið frá nýmannaðu málnevndini er komið. Í Orðafari verða málsligir spurningar viðgjørdir og innihaldið ber sjálvandi dām av tí, sum málnevndin arbeiðir við í lötuni, og sum nevndin heldur vert er at taka fram og viðgera.

Arbeidssetningurin hjá málnevndini er í eini reglugerð frá 1985, - arbeiðið hjá nevndini er at seta reglur upp fyri, hvat er gott føroyskt og hvat ikki er tað. Útgangsstøðið fyri arbeiðið er, at ikki alt føroyskt er gott, ella sagt við øðrum orðum: sumt er betri enn annað og tí mælt til at nýta. Hesin grundsetningur hevur lyndi til at arga summi, men uppgávan hjá nevndini er júst at tala at, tá ið málið ikki verður rætt handfarið.

Málnevndin arbeiðir við at gera eina heimasíðu á Internetinum og tað arbeiðið er so smátt farið í gongd. Átlanin er at leggja tilfar frá málnevndini út á netið, so at fólk eisini kunnu nýta

tann miðlin at lesa tilfarið frá málnevndini.

Í málnevndini sita Jeffrei Henriksen, umboðandi Móðurmálsráðarafelagið, Jógvan í Lon Jacobsen, umboð fyri Føroyamálsdeildina, formaður, Randi Jacobsen fyri Blámannafelagið, Katrin Næs fyri Undirvísing- og mentamálastýrið, og Annfinnur í Skála fyri Rithøvundafelagið. Skrivari hjá nevndini er Elin Súanna Jacobsen. Skrivstovan hjá nevndini er á Føroyamálsdeildini, men annars er einki tilknýti til deildina. Øll eru nývalduttan Jeffrei Henriksen, sum hevur havt sæti í nevndini síðani hon var skipað á fyrsta sinni í 1985. Nývalda nevndin situr fram til 2002.

Jógvan í Lon Jacobsen er formaður í málnevndini.

*Maskinmeistarafelagið:***Søgan um Nim**

Maskinmeistarafelagið ger vart við, at tað ikki hevur heimild til at nokta vaktarskipinum Nim undantakslovi av nøkrum slag. Tað er bert Søfartstýrelsen, sum hevur hesa heimild. Finnleif Guttesen, vegna Maskinmeistarafelagið heldur, at tað er átalvert, at ávísir fjølmiðlar ikki kanna eitt mál, áðrenn pástandir verða slongdir út.

Gongdin í málinum er, at Søfartstýrelsen í 1997 gevur undantakslovi til at Nim kann brúkast sum vaktarskip, meðan skipið er skrásett sum fiskiskip til 30. sept. 1998.

Einki manningarfelag varð tikið uppá ráð um hesa avgerð. Í mars í ár søkir fiskiveiðiefirlitið Søfartstýrelsen um at gera undantak, so skipið framhaldandi kann vera skrásett sum fiskiskip í 1998 og 1999. Søfartstýrelsen svarar, at teir í hesum sambandi vilja hava skrivliga góðkenning frá øllum manningarfeløgnum um leingjan av leigusáttmálanum, áðrenn teir taka støðu til um-sóknina.

Hví Søfartstýrelsen vil hava skrivliga góðkenning nú, hevur Maskinmeistarafelagið ikki fingið svar uppá.

Maskinmeistarafelagið svar-

ar fiskiveiðiefirlitinum 30. mars í ár, at limirnir hjá felagnum umboð á Nim vóru samdir um, at Nim er sera illa nýttuligt sum vaktar- og bjargingskip. Tí fór nevndin í Maskinmeistarafelagnum ikki at viðmæla framleingjan av leigusáttmálanum.

14. apríl í ár vendi fiskiveiðiefirlitið sær til maskinmeistararnar umboð á Nim og heitti á teir um at umhuga stöðuna av nýggjum. Limirnir vístu málið til felagið, sum eftir gjølla umhugsan, ikki hevði nakra orsök til at broyta niðurstöðu, tí einki nýtt var komið fram í málinum.

Søfartstýrelsen hevur umsitnið málið ógvuliga lægið, sambært Maskinmeistarafelagnum. Fyrst geva teir loyvi uttan at spyrja nakran. Næstu ferð teir skulu geva loyvi, skulu øll try manningarfelögin viðmæla málið. Hví, spyr Maskinmeistarafelagið.

Bert Maskinmeistarafelagið sýnist at tora at siga sína erligu meining og verður sambært Útvarpi Føroya hongt út av Fiskivinnuumsitingini, sum tann stóri skálkurin, sigur Finnleif Guttesen, næstformaður í Maskinmeistarafelagnum.

Samráðingar um fiskiskapin eftir norðurhavssild í 1999

Samráðingar um fiskiskapin eftir norðurhavssild í 1999 vóru í Reykjavík 6.-7. okt. 1998. Samráðingarnar vóru millum strandalondini Føroyar, Noreg, Island, Russland og ES.

Fundurin viðgjørði veiðitöluni hjá strandalondunum fyri 1997 og higartil í 1998. Í 1997 var heildarveiðan 1.442.251 tons av eini heildarkvotu uppá 1,5 mió. tons. Veiðan í 1998 er higartil gjørd upp til 876.245 tons av eini heildarveiðu uppá 1,3 mió. tons. Semja var um at samskipa veiðifræðoðanina sínámillum við veiðifræðoðanina til NEAFC. Føroyska veiðan í 1998 er higartil tilsamans 68.649 tons.

Til fundin vóru 3 frágreiðingar um sildastovnin, sum fundurin viðgjørði í hesi raðfylgju: Úrslitið av kanningunum hjá fiskirannsóknarskipunum í ár varð viðgjørt, har ferðingarmyndir og metingar av stovninum undirbyggja ráðgevingina hjá ICES. Í 1998 kom norðurhavssildin eisini í íslendskan sjógv.

Strandalondini samtyktu í fjør at seta ein arbeisbólk

at viðgera eina langtíðarætlan út frá einum lívfrøðilíggum og búskaparligum sjónarmiði, hvussu nógv kann veiðast úr stovninum framyvir. Hesin bólkurin legði fram fyrirlis frágreiðing, sum vísir á tilráðingina frá ICES um varsemi. Tá kunnu umleið 1,0 mió. tons verða veitt um árið tey komandi 10 árin.

Á fundinum varð samtykt at halda fram við arbeiðinum at finna eina umsitingarætlan fyri sildina yvir eitt longri ella miðal tíðarskeið við búskaparligum og øðrum avleiðingum í mun til tilráðingarnar hjá ICES. Frágreiðing skal fyriliggja innan 15. september 1999.

Ráðgevandir nevndin hjá ICES viðvíkjandi fiskiskapi í norðuratlantshavi, ACFM, viðgjørði norðurhavssildina á fundi í mai í ár. Stovnurin er mettur at vera umleið 10 mió. tons, sum er væl oman fyri tað lívfrøðiliga lágmarkið. Stovnsmetingin er ikki neyv, og kann verða brúkt til at grunda »trendir« í stovninum. Samstundis er veiðitýstið á stovnin økt. Mælt verður til, at veiðan fyri 1999 ikki fer upp um

1.263.000 tons, og sambært útrokningum við varsemi (Precautionary Approach) eigur gýtingarstovnurin ikki at fara niður um 5,0 mió. tons. Tí verður mett, at veiðan skal liggja nær 1 mió. tons í miðal tey næstu 10 árin.

Á fundinum í Reykjavík var samtykt at biðja ICES um nágreiniligari útrokning við ymskum veiðitýsti og eini heildarveiðu frá 1,0 til 1,5 mió. tons sæð í mun til fleiri støði í gýtingarstovninum.

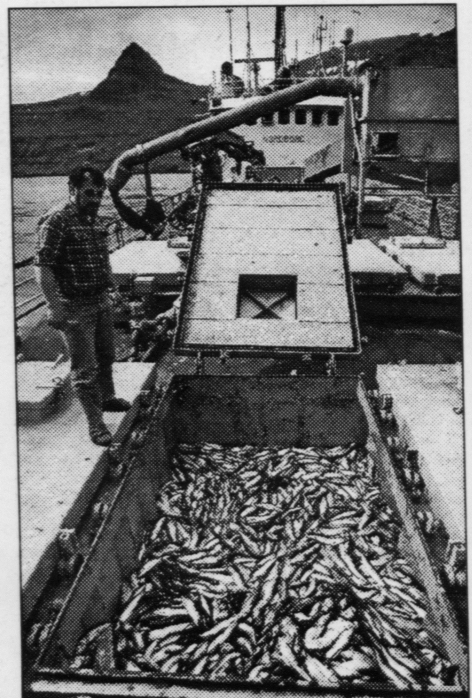
Fyri 1999 varð semja um somu heildarveiðu 1.302.000 tons sum fyri 1998 við somu sínámillum avtalum sum í 1998. Føroyska kvoten verður sostatt óbroytt 71.000 tons, harav 26.000 tons kunnu verða veidd í norskum sjógvum umframt 6.000 við Jan Mayen, Føroyar og ES loyva hvørjum øðrum at veiða 11.000 í sínum øki við avmarkaðum skipatali. Russland kann veiða 6.500 tons í føroyskum sjógvum og Island og Føroyar kunnu veiða alla kvotuna hjá hvørjum øðrum við avmarkaðum skipatali.

Sæð í mun til heildar-

veiðuna ásett fyri 1999 eru londini samd um at taka hóskandi stig til tess at tryggja, at veiðustøðið tey komandi árin verður sett í mun til eina heildarættan og um neyðugt verður minkað í mun til verandi heildarkvotu.

Næsti fundurin millum strandalondini í 1999 verður í Tórshavn.

Í føroysku sendinevndin vóru: Kaj P. Mortensen, fiskimálastjóri (samráðingarlæðari), Andras Kristiansen, deildarstjóri, Kate Sanderson, uttanlandsdeildin, Mogens Holm Petersen, uttanríkisráðgjafi, Kristian Martin Rasmussen og Eiler Jacobsen umboðandi Felagið Nótaskip og Føroya Reidarafelag.

Norðborð